

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/162834>

Please be advised that this information was generated on 2019-04-21 and may be subject to change.

Verzekering leidt tot aansprakelijkheid en andersom. Maar soms ook niet...

Een vaste rubriek in de Visie betekent automatisch een vast moment van reflectie op een door anderen bedacht thema. Aansprakelijkheid deze ronde. Een onderwerp dat als geen ander aan het verzekeren raakt, weten we sinds het Vliegtuigvleugel-arrest van 5 januari 1968 (NJ 1968, 102): "in de omstandigheid dat het de schuldeiser was die zich voor een dergelijke schade door verzekering had gedekt, [kon] een aanwijzing worden gevonden dat naar verkeersopvattingen het desbetreffende risico voor zijn rekening was." Het gegeven dat aansprakelijkheid kon worden aangenomen vanwege verzekering wordt *assurance oblige* genoemd. Een onderwerp dat dus al decennia leeft en dat ook in 2016 actualiteitswaarde heeft.

Een van de sprekers tijdens het Visie event dat aan de uitgave van dit blad gekoppeld is, is dhr. Menno de Kuijer. Een persoon die binnen de juristiek vooral bekend is vanwege het arrest KLM/De Kuijer van 18 maart 2005 (LJN: AR6669). Een uitspraak waarin de Hoge Raad het goed werkgeverschap ex art. 7:611 BW zodanig invulde, dat bij voldoende samenhang met de werkzaamheden, de werkgever de risico's die een werknemer loopt (in dit geval die van een KLM-piloot in de periode tussen twee vluchten in), draagt. Ook buiten de zuivere werkgeversaansprakelijkheid ex 7:658 BW werd daarmee in een arbeidsgerelateerde setting – naar inmiddels vaste rechtspraak – aansprakelijkheid voor de werkgever aangenomen. Verdedigbaar en *fair* naar een slachtoffer zoals De Kuijer toe, maar wat doet zoiets (uiteindelijk) voor het verzekeringsrecht? Of, meer specifiek: wat doet zoiets voor de dekking onder de AVB-polis? Vooraf had ik de overtuiging dat dergelijke schade onder de AVB niet gedekt zou zijn; aan de orde is immers aansprakelijkheid van de werkgever vanwege het niet sluiten van een behoorlijke verzekering en daarmee voor vermogensschade die de werknemer leidt. Maar de Hoge Raad besliste op 30 maart 2012 (NJ 2012, 687) anders door te oordelen dat "de functie die een AVB-polis in het maatschappelijk verkeer vervult en de daarop gebaseerde verwachtingen van verzekerden, een ruime dekking omschrijving [rechtvaardigen], ook als de gedekte schade elders in de polisvoorwaarden is omschreven als "schade aan personen en schade aan zaken". Op de uitspraak viel veel af te dingen, al was het maar omdat er "alleen maar" sprake was van vermogensschade, die toch nadrukkelijk niet onder de dekking valt.

Het maakte weer duidelijk hoezeer aansprakelijkheid en verzekering met elkaar verbonden zijn. Ik noemde *assurance oblige*: er is verzekering dus aansprakelijkheid wordt aangenomen. Maar hier was het in feite andersom: er is aansprakelijkheid en dus moet er dekking zijn? Het lijkt een omgekeerde verschijningsvorm te zijn en Wansink maakt in de Bundel Bespiegelingen op 10 jaar 'nieuw' verzekeringsrecht een mooi onderscheid in drie categorieën van *assurance oblige*.

Begin dit jaar wees de Hoge Raad een uitspraak die de aangegeven rubricering nader verfijnde: het in de praktijk als Hangmat-II aangeduide arrest van 29 januari 2016 (ECLI:NL:HR:2016:162). In het arrest speelde het mede-bezitterschap van een paard en anders dan in Hangmat-I, waarbij het medebezitterschap van een woning (wel) voldoende aanleiding was voor het aannemen van aansprakelijkheid voor de helft van de schade én dekking onder de polis, was er hier volgens de Hoge Raad géén ruimte voor: nu de medebezitter geacht moet worden bekend te zijn met de mogelijkheid dat hij schade lijdt door voor hem kenbare onvoorspelbare eigen energie van het dier, kan van hem, eerder dan van de medebezitter van een gebouw, worden verwacht dat hij zich tegen het risico van zodanige schade verzekert. Zeker in de bedrijfsmatige hoek.

Mooie materie en het doet je realiseren dat en waarom het snijvlak tussen aansprakelijkheid en verzekering zo interessant is. Het Hangmat-II arrest werd gewezen in een periode waarin de VNAB-kennissessies nog niet drie keer per maand plaatsvonden, anders was het arrest beslist aan de orde gekomen. En terwijl ik deze column schrijf, vraag ik me af of we er desondanks niet toch een mooie Lunch & Learn aan moeten wijden. Het is een onderwerp dat primair de branche Aansprakelijkheid raakt, maar dat ook in breder verband gezien moet worden. Zijn "wij" er ons voldoende van bewust dat de Hoge Raad van oordeel is dat de functie van een polis en de verwachtingen die die polis schept, tot dekking kunnen leiden? Aansprakelijkheid en verzekering gaan onmiskenbaar samen, maar verzekering en dekking ook. Voor de volgende tranche van onderwerpen zet ik het bovenaan mijn lijstje!

BIEDT DE FIRST PARTY VERZEKERING UITKOMST?

Volgens de deskundigen Ruud Laponder, Laurien Dufour, Martin de Haan en Wim Ossewaarde lijkt een brede invoering van de First Party Verzekering (FPV) ver weg, maar op diverse gebieden voldoet een FPV zeker. Ook zien de gesprekspartners heil in de oprichting van een onafhankelijke instantie voor medische beoordelingen van beroepsziekten en arbeidsongevallen, zoals is aangekondigd door Minister Asscher.

 Irene Okkerman

Van links naar rechts: Ruud Laponder, Laurien Dufour, Martin de Haan en Wim Ossewaarde